

Věc C-331/23

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

25. května 2023

Předkládající soud: Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen Afdeling Gent (soud
prvního stupně pro Východní Flandry, oddělení Gent, Belgie)**Datum předkládacího rozhodnutí:**

22. května 2023

Žalobkyně:

Dranken Van Eetvelde NV

Žalovaný:

Belgische Staat

Předmět původního řízení

Spor v původním řízení se týká úniku na dani z přidané hodnoty (DPH) spáchaného pomocí falešných faktur.

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Předkládající soud prostřednictvím této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané na základě článku 267 SFEU Soudní dvůr v podstatě žádá o posouzení čl. 51a § 4 Belgische Btw-wetboek (belgický zákoník o DPH, dále jen „WBTW“) z hlediska jeho slučitelnosti se zásadou proporcionality, zásadou neutrality a článkem 205 směrnice o DPH. Dále se táže, zda je kumulace správních a trestních sankcí, k níž došlo v této věci, slučitelná se zásadou *ne bis in idem* ve smyslu článku 50 Listiny.

Předběžné otázky

- 1) Je článek 51a § 4 WBTW v rozporu s článkem 205 směrnice 2006/112 ve spojení se zásadou proporcionality, protože toto ustanovení stanoví objektivní solidární odpovědnost a soud nemůže tuto odpovědnost posoudit s ohledem na individuální podíl jednotlivých osob na spáchání daňového úniku?
- 2) Je článek 51a § 4 WBTW v rozporu s článkem 205 směrnice 2006/112 ve spojení se zásadou neutrality v oblasti DPH, pokud toto ustanovení musí být vykládáno v tom smyslu, že určitá osoba je společně a nerozdílně povinna odvést DPH namísto osoby, která je daň povinna odvést ze zákona, aniž je nutno zohlednit odpočet daně na vstupu, který může uplatnit osoba, která je daň povinna odvést ze zákona?
- 3) Musí být článek 50 Listiny základních práv Evropské unie vykládán v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, která umožňuje kumulaci (správních a trestních) sankcí trestní povahy uložených v různých řízeních za totožné skutky, které však byly spáchány v po sobě jdoucích letech (ale z hlediska trestního práva by bylo třeba kvalifikovat je jako pokračující trestný čin vedený jednotným záměrem), přičemž skutek spáchaný v jednom roce je stíhán ve správním a skutek spáchaný v jiném roce v trestním řízení? Musí být tyto skutky považovány za skutky, které nejsou vzájemně neoddelitelně spjaty, protože byly spáchány v po sobě jdoucích letech?
- 4) Musí být článek 50 Listiny základních práv Evropské unie vykládán v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, podle které může být proti určité osobě zahájeno řízení o uložení správní pokuty trestní povahy za skutek, za který již tato osoba byla pravomocně odsouzena v trestním řízení, přičemž obě řízení jsou vedena zcela nezávisle na sobě a jediná záruka, že závažnost všech uložených sankcí odpovídá závažnosti dotyčného protiprávního jednání, spočívá v tom, že finanční soud může provést meritorní přezkum proporcionality, zatímco vnitrostátní právní úprava v tomto ohledu nestanoví žádná pravidla a nestanoví ani pravidla, která správnímu orgánu umožňují zohlednit již uloženou trestní sankci?

Uváděná ustanovení unijního práva

Listina základních práv Evropské unie, článek 50 (zásada *ne bis in idem*).

Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty, článek 205 (společná a nerozdílná povinnost odvést DPH).

Uváděná ustanovení vnitrostátního práva

Grondwet (Ústava), článek 10 (zásada rovnosti), článek 11 (zákaz diskriminace) a článek 172 (zásada rovného daňového zacházení)

Btw-wetboek (zákoník o DPH), čl. 51a § 4 (společná a nerozdílná povinnost odvést DPH), čl. 70 § 1 a 2 (pokuty), čl. 84b (povinnost oznámit indicie nasvědčující spáchání daňového úniku v případě prodloužené promlčecí lhůty), čl. 85 § 1 (vymáhání)

Wetboek van strafvordering (trestní řád), čl. 29 odst. 3 (povinnost správce daně oznámit podezření na daňový únik státnímu zastupitelství)

Stručný popis skutkového stavu a původního řízení

- 1 Žalobkyně je obchodník s nápoji. Belgický správce daně provedl kontrolu jejích příznání k DPH za účetní období roku 2011. Při této příležitosti byly zjištěny nesrovnalosti. Žalobkyni je vytýkáno, že vystavila falešné faktury za dodání nápojů soukromým osobám. Podle správce daně byly dané nápoje ve skutečnosti dodány odběratelům povinným k dani (provozovatelům hotelů a pohostinství), kteří je dále prodávali „načerno“.
- 2 Stejná protiprávní jednání byla zjištěna již při posledních dvou daňových kontrolách (vztahujících se k účetním obdobím let 2001 a 2002 a účetnímu období roku 2004). Za tato protiprávní jednání byla žalobkyně rovněž odsouzena rozsudky ze dne 10. dubna 2008 a 17. listopadu 2008. Pokaždé jí byla uložena pokuta.
- 3 Proti platebnímu rozkazu vydanému dne 10. prosince 2018 za účelem vymožení dlužné DPH a dlužných pokut žalobkyně dne 21. prosince 2018 podala opravný prostředek k předkládajícímu soudu.

Hlavní argumenty účastníků původního řízení

- 4 Žalobkyně tvrdí, že podle judikatury Soudního dvora nemůže být nikdo činěn objektivně odpovědným za daňový únik jiné osoby (což je však i tak stanoveno v čl. 51a § 4 WBTW). Takováto objektivní odpovědnost jde nad rámec toho, co je nezbytné k ochraně nároků státu a potírání daňových úniků [viz rozsudky Soudního dvora ze dne 21. prosince 2011 a ze dne 11. května 2006, jakož i další judikatura, na kterou se odkazuje v těchto rozsudcích]. V důsledku toho je porušena zásada proporcionality.
- 5 Žalovaný má za to, že objektivní odpovědnost za dluh na DPH není v rozporu ani se zásadou proporcionality, ani zásadou neutrality v oblasti DPH a že se nejedná o porušení zásady *ne bis in idem*.

Stručné shrnutí odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžných otázkách

- 6 Vzhledem k tomu, že obsahem čl. 51a § 4 WBTW je objektivní odpovědnost za odvedení DPH, by toto ustanovení mohlo porušovat zásadu proporcionality nebo zásadu neutrality v oblasti DPH.
- 7 Mimoto byla rovněž vznesena otázka zásady *ne bis in idem*. Podle této zásady je po prvním pravomocném odsouzení v trestním řízení vyloučeno druhé trestní stíhání téže osoby pro týž trestný čin. Tato zásada se uplatňuje odlišně podle toho, zda se vztahuje na daň z příjmů, nebo DPH.
- 8 Důležitou právní otázkou, kterou je třeba posoudit na základě obecných zásad unijního práva, je konečně i problematika kumulace správních a trestních sankcí, která souvisí s jednotným záměrem.
- 9 Odpověď na tyto otázky je významná pro to, aby mohlo být posouzeno, zda žalobkyně musí zaplatit daně, které nebyly odvedeny.